

Upravnom vijeću
Zavoda za javno zdravstvo
Koprivničko-križevačke županije

IZVJEŠTAJ O RADU
ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE
ZA 2017. GODINU

Ravnateljica Zavoda:
dr. sc. Draženka Vadla, dr. med.

Koprivnica, 24.01.2018.

I. UVOD

Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije (u daljnjem tekstu: Zavod) je zdravstvena ustanova koja obavlja javnozdravstvenu djelatnost u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Zavod je osnovan od strane Županije 28.02.1994. godine i obavlja svoju djelatnost u zgradi Zavoda na Trgu Tomislava dr. Bardeka 10/10 i u prostorima Opće bolnice „Dr. Tomislav Bardek“ u Koprivnici te u prostorima županijskog Doma zdravlja u dvije ispostave locirane u Križevcima i Đurđevcu.

Zavoda obavlja slijedeće poslove:

- provodi specifičnu preventivnu zdravstvenu zaštitu djece i mladeži osobito u osnovnim i srednjim školama te fakultetima na području Županije,
- prati, proučava evaluira i izvješćuje o zdravstvenim potrebama i funkcionalnoj onesposobljenosti starijih ljudi te predlaže zdravstvene mjere za područje Županije,
- prikuplja, kontrolira i analizira statistička izvješća iz područja zdravstva uključujući bolesti ovisnosti, na razini županije za potrebe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo,
- na zahtjev osnivača prati i ocjenjuje zdravstveno stanje stanovništva na području Županije,
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite s epidemiološkom analizom stanja i po potrebi provodi protuepidemijske mjere te nadzire provođenje obveznih imunizacija,
- provodi mjere gerontološke zdravstvene zaštite,
- analizira epidemiološko stanje, planira, predlaže i sudjeluje u provođenju mjera i aktivnosti za sprječavanje, rano otkrivanje i suzbijanje bolesti ovisnosti,
- surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama i zdravstvenim radnicima u provedbi dijagnostike i liječenja bolesti ovisnosti te rehabilitacije i društvene integracije ovisnika,
- nadzire provedbu mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te provodi preventivne i protuepidemijske postupke dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na području Županije,
- obavlja mikrobiološku djelatnost,
- prati, proučava, analizira i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za rekreaciju i fizikalnu terapiju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe te zdravstvenu ispravnost namirnica i predmeta opće uporabe,
- sudjeluje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama,
- prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša i hrane na zdravstveno stanje stanovništva Županije,
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjere za sprječavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti uključujući bolest ovisnosti,
- obavlja raspodjelu obveznih cjepiva ordinacijama na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti na području Županije,
- obavlja stručne poslove zaštite okoliša sukladno posebnim propisima vezano uz zaštitu okoliša i zaštitu zraka,
- obavlja i ostale poslove za potrebe obavljanja javnozdravstvene djelatnosti sukladno posebnim propisima.

Svrha postojanja Zavoda za javno zdravstvo je da na osnovu praćenja demografske strukture stanovništva, epidemioloških pokazatelja te potreba stanovništva argumentirano ukazuje na zdravstvene prioritete i nužnost razvoja zdravstva u smjeru postizanja kvalitetnijeg i zdravijeg življenja. S tim ciljem Zavod izdaje godišnju publikaciju „Status zdravlja“ i periodičnu publikaciju „Zdravlje i zdravstvena zaštita u Koprivničko-križevačkoj županiji“ u kojima su prikazani rezultati obrade zdravstveno-statističkih podataka i podataka vitalne statistike prikupljeni od svih subjekata uključenih u zdravstvenu zaštitu.

Uloga Zavoda za javno zdravstvo je zdravstveno prosvjeđivanje, promicanje zdravlja, sprečavanje i rano otkrivanje bolesti te pravovremeno i prigodno obavještavanje pučanstva o najširim rizicima po zdravlje populacije, pri tome mislimo na stanje općih ekoloških rizika - hrane, vode, tla, zraka u smislu mikrobiologije i toksikologije, te individualnih rizika kao što su pušenje, alkohol, droga, pretjerana tjelesna težina, povišeni krvni tlak, povišene masnoće u krvi, itd.

II. DJELATNICI ZAVODA

U Zavodu za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije poslove definirane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti tijekom 2017. godine obavljalo je 58 djelatnika.

Struktura zaposlenih:

1. *Visoka stručna sprema – 21 djelatnika*

- 1 dr. sc. specijalist javnog zdravstva
- 1 dr. sc. specijalist epidemiologije
- 1 dr. sc. dipl. ing. medicinske biokemije
- 1 mr. sc. dipl. ing. prehrambene tehnologije
- 3 specijalista epidemiologije
- 3 specijalista školske medicine
- 3 specijalista mikrobiologije
- 4 doktora medicine
- 1 dipl. ing. prehrambene tehnologije
- 1 dipl. sanitarni inženjer
- 1 dipl. socijalni radnik
- 1 magistar ekonomije

2. *Viša stručna sprema – 16 djelatnika*

- 6 sanitarnih inženjera
- 3 više medicinske sestre
- 5 zdravstveno-laboratorijskih inženjera
- 1 ekonomista
- 1 informatičar

3. *Srednja stručna sprema – 17 djelatnika*

- 5 medicinskih tehničara
- 6 zdravstveno-laboratorijskih tehničara
- 1 kemijski tehničar
- 2 sanitarna tehničara
- 3 ekonomista

4. *NKV – 4 spremačice*

III. STRUČNE SLUŽBE ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO

U Zavodu djeluje pet stručnih Službi i prateća Služba za zajedničke poslove i gospodarstvo.

- 1. Služba za javno zdravstvo i socijalnu medicinu*
- 2. Služba za epidemiologiju*
- 3. Služba za školsku medicinu*
- 4. Služba za mikrobiologiju*
- 5. Služba za zdravstvenu ekologiju*

III.1. Služba za javno zdravstvo i socijalnu medicinu

Djelovanje Službe za javno zdravstvo i socijalnu medicinu odvija se kroz zdravstveno prosvjećivanje i promicanje zdravlja, praćenje i analizu zdravstvenog stanja stanovništva, prevenciju i rano otkrivanje kroničnih nezaraznih bolesti, prije svega raka, te zaštitu mentalnog zdravlja stanovništva i prevenciju ovisnosti.

Navedeni poslovi obavljaju se od strane definiranog tima za javno zdravstvo i tima za zaštitu mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti.

Zakon o zdravstvenoj zaštiti definirao je poslove javnog zdravstva kao dio javno-zdravstvene djelatnosti koja obuhvaća:

- **Zdravstvenu statistiku**
- **Zdravstveno prosvjećivanje s promicanjem zdravlja i prevencijom bolesti - Nacionalni programi ranog otkrivanja raka dojke, debelog crijeva i grlića maternice**
- **Zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti**

ZDRAVSTVENA STATISTIKA

U okviru zakonima propisanoga djelokruga rada zdravstvene statistike (Prema Zakonu o službenoj statistici (NN 12/13), Programu statističkih istraživanja RH, Godišnjem provedbenim planom statističkih istraživanja RH i ugovornim poslovima tima za javno zdravstvo i HZZO-a prikupljaju se, prate i interpretiraju demografski i zdravstveno-statistički pokazatelji za Koprivničko-križevačku županiju.

Cilj zdravstvene statistike, temeljen na prikupljenim pokazateljima, je praćenje i analiza zdravstvenoga stanja pučanstva uz utvrđivanje prioriternih zdravstvenih problema i potreba te organizacija sveobuhvatne i odgovarajuće zdravstvene zaštite što podrazumijeva zaštitu zdravlja rizičnih skupina stanovništva te promicanje zdravlja.

Kao rezultat kontinuiranog godišnjeg prikupljanja i obrade zdravstveno-statističkih podataka i podataka vitalne statistike od svih subjekata uključenih u zdravstvenu zaštitu Služba je izradila godišnju publikaciju „Status zdravlja Koprivničko-križevačke županije“ za 2016. godinu.

Tijekom 2017. godine podaci o liječenim bolesnicima u djelatnosti za stacionarno liječenje, koji su se do sada prikupljali i kontrolirali na propisanim obrascima (JZ-BSO, JZ-PSH, ONKO-tip, JZ-POB, JZ-POR i prijava perinatalne smrti), počeli su se prikupljati preko Nacionalnog jedinstvenog javnozdravstvenog informacijskog sustava-NAJS.

Godišnja statistička izvješća iz primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite prikupljena su i obrađena u prvom tromjesečju 2017. godine te su poslana u HZJZ.

Od 2016. HZJZ preuzima direktno podatke i iz CEZIH-a te za sada postoji paralelno izvještavanje, no tendencija je da se kompletno izvještavanje obavlja putem CEZIH-a na direktni način.

Kumulativno izvješće o poslovima zdravstvene statistike za 2017.

Opis poslova	Usluge –broj 2016.	Usluge –broj 2017.
Statistika liječenih bolesnika u djelatnostima za stacionarno liječenje		
Prijava perinatalne smrti	8	4
Statistika o raku		
Prijava maligne neoplazne LOM-a	248	264
Patohistološki nalazi	335	368
Statistika o umrlima (DEM-2)		
Posebna obrada zbog kvalitete podataka	10	8
Godišnja zdravstveno-statistička izvješća		
Statistika o radu te utvrđenim bolestima i stanjima u ordinacijama primarne zdravstvene zaštite	318	358
Statistika o radu te utvrđenim bolestima i stanjima u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj djelatnosti (4 privatnici + 1 bolnica)	5	5
Statistika zdravstvenih resursa u Županiji prema ustanovama	22	23
OSTALO		
Ocjena zdravstvenog stanja i zdravstvenih resursa – godišnja publikacija Status zdravlja Koprivničko-križevačke županije za 2016.	učinjena	učinjena

ZDRAVSTVENO PROSVJEĆIVANJE S PROMICANJEM ZDRAVLJA I PREVENCIJOM BOLESTI

Djelatnici Službe provode zdravstveno prosvjećivanje s promicanjem zdravlja i prevencijom bolesti edukacijom o rizičnim čimbenicima za pojedine bolesti ili radom s rizičnim skupinama odraslih, starijih i djecom. Najčešći načini rada su predavanja, radionice, posjete, aktivno sudjelovanje u radu pojedinih skupova i udruga te javni nastupi u radio i televizijskim emisijama.

Izvješće o zdravstvenom prosvjećivanju starijih osoba u 2017.

Opis poslova	Usluge - broj (osobe)
Unaprjeđenje zdravlja starijih	
Ukupan broj posjeta (prosječni broj osoba)	34 (45-55)
Ukupan broj sati (prosječno 1xtjedno sat-dva)	50 sati
Mjerenje tlaka	1515
Predavanja	11
Tribine	4
Savjetovanja grupna	13

Teme predavanja su bile: zaštita zdravlja starijih osoba u hladnim danima, nepušenjem do zdravlja, kako prepoznati visoki tlak, dan zdravlja, NPP – rano otkrivanje raka debelog crijeva važnost prevencije i testiranje, važnost samopregleda dojki, zdravstvena njega kod bolesti bubrega, prehrana u starijoj dobi, racionalno korištenje analgetika, zaštita zdravlja starijih osoba u vrućim danima, tjelesna aktivnost u starijoj dobi.

Javnozdravstvene tribine za osobe starije dobi održane su povodom: Dana plavih irisa na Zrinskom trgu Koprivnica, Dana zdravlja u Matici umirovljenika Koprivnica -Terapijskim pričama protiv depresije, obilježavanja NPP – rano otkrivanje raka debelog crijeva važnost i prevencije, radionica – hemokult te Međunarodnog dana starijih osoba i Dana srca na Zrinskom trgu u Koprivnici.

Održana su savjetovanja o: važnosti prevencije raka, kako se uključiti i obilježiti Dan srca i Međunarodni dan starijih osoba, o šećernoj bolesti, usamljenosti tijekom blagdana, tjelesnoj aktivnosti, arterijskom tlaku i racionalnom korištenju antibiotika.

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke

Spriječiti nastanak raka, nažalost, nije moguće, ali otkriti ga u što ranijem stadiju kada je izlječiv je imperativ i jedan od najvažnijih ciljeva javnog zdravstva.

Tijekom 2017. kontinuirano se provodio Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke koji je u našoj Županiji počeo 25. listopada 2006., a uključuje mamografsko snimanje dojki žena u dobi od 50-69 godina (po ciklusu oko 16 500 žena). U Županiji postoje tri mamografske jedinice (u Koprivnici, Križevcima, i Đurđevcu) te se Nacionalni program provodi redovito i po planu. Iako je želja da se 70% žena obuhvati mamografskim pregledom, nešto je niži obuhvat u našoj županiji. Posebno treba naglasiti kako je od početka provođenja programa **otkriveno 143 žena s rakom dojke**, a pozitivno je to što su sve otkrivene u ranoj fazi pa možemo očekivati njihovo 100% izlječenje.

generacija	rokovi provođenja	godišta	pozvano	odazvano	otkriven Ca
1.	25.10.2006.- 30.6.2008.	1937-1955	15.614 (100%)	9.457 (61%)	47
2.	02.9.2009.- 30.6.2011.	1940-1960	17.785 (100%)	11.378 (64%)	22
-međugen.	25.11.2008.- 28.02.2009.	1956-1958			
3.	30.1.2012.- 24.2.2012	1942	670 (oko 80%)	308 (46%)	
	15.10.2012.- 06.06.2014.	1943-1962	16.692 (100%)	9.854 (61%)	31 (77 sumnjivih nalaza)
4.	1.9-31.12.2014.	1945-1947	1.989 (100%)	959(48%)	(13 sumnjivih nalaza)
		1948-1949 ostala	1.150 (58%) 32 =3.171	555 (48%) 17 (53%)	
	27.01.2015.	1948	55		
	17.4.-30.06.2015.	1948-1964	2.395	oko 42% (ali to je s naručenim ženama siječanj/veljača 2016.)	(30 sumnjivih nalaza)
	16.09.-31.12.2015.	1948-1964	5.998 =8.448		
	1.1.-12.9.2016.	1945-1964	4.922 (100%)	2.272 (53,75%)	8
4. ukupno	1.9.2014.-	1945-1964	16.070 (94,15%)	7.753 snimljeno	43

(7.12.2016.)	12.9.2016.	(17.069 žena)		(48,24%) + ostalo (54,24% ukupno)	
5.	16.1.2017.- 31.12.2017.	1947-1966 (18.220)	11.816 (64,9%) 11.463	3.914 snimljeno (33,1%) + ostalo (39%)	(46 sumnjivih nalaza)

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke osmišljen je na način da Zavodi za javno zdravstvo koordiniraju sve akcije, a to znači: šalju pozive ženama na kućnu adresu, vode evidenciju dolaska, rade unos ispunjenih anketa u kompjuterski sustav te odgovaraju na upite i pri tome motiviraju žene za pregled preko besplatnog telefona otvorenog u Zavodu.

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva

U siječnju 2008. u našoj županiji započela je provedba Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka debelog crijeva koji uključuje testiranje na skriveno krvarenje u oba spola za osobe u dobi od 50-74 godina (po ciklusu oko 35 000 osoba). Odaziv pozvanih osoba u cijeloj Hrvatskoj je niski, pa je i u našoj županiji iznosio od 21% na početku programa do 16%. Udio pozitivnih nalaza skrivenog krvarenja u stolici iznosio je od 6% do 4%, a kolonoskopski pregled je obavljen u 25% do 29% pacijenata s pozitivnim nalazom. Uz sve prethodno rečeno, možemo istaknuti da je od početka provođenja programa **otkriveno 30** osoba s rakom debelog crijeva u ranoj fazi te su daljnjim medicinskim postupcima u potpunosti zbrinuti.

generacija	rokovi provođenja	godišta	pozvano	odazvano	pozitivno	kolonoskopija		
						pozvano	odazvano	Ca
1.	7.1.2008.- 30.11.2011.	1933-1945 1952-1957	26.794	5.858 (22%)	370 (6%)	370 (100%)	104	11
1.	23.1.2012.- 4.12.2012.	1946-1951	9.208	1.609 (18%)	112 (7%)	112 (100%)	15	1
1.	UKUPNO	SVA	36.002	7.467 (20,7%)	482 (6,4%)	482 (100%)	119 (24,7%)	12
2.	15.10.2013.	1939-1940 1962-1963	5.712	1.236 (21,6%) primljenih pristanaka 815 (65,9%) primljenih stolica 14,4% odaziv	35 (4,3%)	35 (100%)	14	1
2.	15.1.2014. -1.9.2014.	1941-1945, 1950, 1958-1961	13.005	3.235 (24,9%) primljenih pristanaka 2.200 (68,0%) primljenih stolica 16,9% odaziv	77 (3,5%)	77 (100%)	22	5
2.	1.1.2015.- 31.12.2015.	1946-1957 (bez 1950)	17.835	4.285 (24,0%) primljenih pristanaka 2.871 (67%) primljenih stolica 16,1% odaziv	115 (4,0%)	115 (100%)	29	4
2.	UKUPNO	SVA	36.664	8.743 (23,9%) primljenih pristanaka 5.878 (66,0%) primljenih stolica 16,0% odaziv	227 (3,9%)	227 (100%)	65 (28,6%)	10
3.	28.4.- 31.12.2016.	1941-1945, 1961-1965	11.991	2.387 (19,9%) pristiglo pristanaka	51	51	10	1
3	1.1.- 31.12.2017.	1945-1954, 1958-1960	14.027 5.722 19.749	2.488 1.161 3.649 (18,5%)	117 (2,9%)	117 (100%)	65 (55,6%)	7

Nacionalni program ranog otkrivanja raka debelog crijeva bio je u početku osmišljen na način da Ministarstvo zdravlja šalje pozive na kućnu adresu, a zavodi za javno zdravstvo provode analizu pristiglih testova stolice na skriveno krvarenje, pozivaju sve osobe s pozitivnim nalazom i dogovaraju kolonoskopski pregled kod gastroenterologa. No, tijekom 2012. godine zavodima je pripala i obaveza slanja poziva odnosno pisma namjere, a tek onda test trakice ukoliko osoba želi obaviti testiranje, te ukoliko je nalaz pozitivan osobe se pozivaju i daju im se upute vezane za provođenje kolonoskopskog pregleda. Evidenciju o svim pozvanim osobama te pristiglim pristancima i nalazima vode djelatnici Službe.

Nacionalni program ranog otkrivanja raka grlića maternice

Nacionalni program ranog otkrivanja raka grlića maternice počeo se provoditi u studenom 2012. slanjem poziva od strane djelatnika Zavoda ženama vezano za dogovor za obavljanje ginekološkog pregleda i uzimanje PAPA testa. Pregledom su obuhvaćene žene u dobi od 25 do 64 godine starosti (po ciklusu oko 28 400 osiguranih žena i oko 10 000 žena koje nemaju izabranog ginekologa).

Od početka programa pozvano je 32.696 žena (33.999 prema CEZIH-u), odaziv je bio oko 37%. Poznato je da je do sada otkriven rak grlića maternice **u jedne žene**. Svi ginekolozi i citolozi u Županiji uključeni su u provođenje programa i oni dogovaraju termine pregleda. Pozivi se šalju dinamikom koju koordinira HZJZ, a u skladu s mogućnostima obavljanja ginekoloških pregleda.

generacija	br.pošiljka	datum slanja (mjesec/godina)	Br. poslanih poziva	PAPA pregled gin.	PAPA privat gin.	ODAZIV	CA
I.	1.	11/2012.	2.701	462	36	498 (18%)	nema
	3	5/9/11/2013.	7.987	871	52	923 (12%)	I
	3	3/6/11/2014.	7.518	946	27	973 (13%)	nema
	3	5/6/10/11/12/2015.	11.806	nepoznato	nepoznato	nepoznato	nepoznato
	1	1/2016.	2.684	nepoznato	nepoznato	nepoznato	nepoznato
	UKUPNO	2012.-2015.	32.696 <i>(33.999 prema CEZIH-u)</i>	29	11.441	37% <i>(opotrunistički)</i>	

Cilj 1. Povećanje odaziva na probir za rak dojke, debelog crijeva i vrata maternice – ciljane vrijednosti za dojku 55%, debelo crijevo 22% i grlić maternice 18% - zadani cilj odaziva za rak dojke i debelo crijevo nije ostvaren, a NPP za rano otkrivanja raka grlića maternice se tijekom 2017. Godine nije provodio zbog tehničkih razloga na nacionalnoj razini. Pretpostavljamo da je odaziv ipak nešto veći no zbog nedostatnog informatičkog praćenja i objedinjavanja podataka putem CEZIH-a nismo u mogućnosti predočiti točnije podatke. Razlog neispunjavanja ciljanog obuhvata leži u samoj odluci pojedinca da se dobrovoljno odazove na dogovoreno besplatno testiranje. Usprkos svim nastojanjima na lokalnom i nacionalnom nivou putem pozitivne promocije programa nismo uspjeli promijeniti svijest naših ljudi.

Napomena:

Za sve nacionalne programe ranog otkrivanja raka tijekom 2015. uvedena je nova informatička podrška koja je u fazi dogradnje pa još uvijek nismo u mogućnosti detaljnije i preciznije evaluirati provođenje nacionalnih programa.

ZAŠTITA MENTALNOG ZDRAVLJA I PREVENCIJA OVISNOSTI *(Centar za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti)*

Poslovi Centra usklađeni su s Nacionalnom strategijom zaštite mentalnog zdravlja, Nacionalnim programom za mlade, te Nacionalnim i Županijskim akcijskim planom suzbijanja zlouporabe opojnih droga i obuhvaćaju slijedeća područja:

- savjetovanje za konzumente i ovisnike psihoaktivnih tvari
- rad s ovisnicima (liječnički i psihijatrijski pregledi i psihologijske obrade)
- individualna, grupna i obiteljska psihoterapija
- psihoterapija ponašanja
- kontrole konzumenata i ovisnika te testiranje urina na droge
- savjetovanje članova obitelji konzumenata i ovisnika
- suradnja i izvještavanje mjerodavnih institucija od kojih su konzumenti i ovisnici upućeni u Centar (centri za socijalnu skrb, državno odvjetništvo, sud)
- suradnja s ostalim sudionicima koji rade na suzbijanju ovisnosti (škole, policija, udruge)
- preventivni rad (seminari, tribine, radionice i predavanja)
- informiranje i edukacija stanovništva o štetnosti zlouporabe psihoaktivnih tvari
- epidemiološko-istraživački rad

Primarna prevencija svih tipova ovisnosti kao i poremećaja uzrokovanih uživanjem sredstava ovisnosti provodila se putem predavanja, radionica, tribina, seminara, savjetovanja za djecu, roditelje, nastavnike i sve ostale zainteresirane sudionike u zajednici, pisalo se u novinama, prisustvovalo radio emisijama, izrađivali su se panoji i plakati. Nastavljeno je provođenje ranije započetog programa „Otvoreni kišobran“ za učenike 6-ih razreda osnovne škole. Program „Otvoreni kišobran“ se zbog dobre prihvaćenosti od strane učenika, njihovih roditelja te posebno ravnatelja i nastavnika provodio u 14 osnovnu školu (27 razreda s 495 učenika i 316 roditelja) na području Županije kao važna intervencijska mjera u cilju prevencije ovisnosti i usvajanja zdravih stilova života. Tijekom prošle godine održana su dva edukativna seminara (jesen i proljeće) za voditelje programa koji uključuju i radni sastanak u cilju poboljšanja provođenja programa.

Od 2012. godine osmišljen je i počeo se provoditi program edukacije iz područja ovisnosti za profesore u srednjim školama PEPPPO (Program edukacije profesora iz prevencije ovisnosti), a koji se provodi u sklopu projekta „Zajedno protiv ovisnosti“. Program se sastoji s od 3 seminara prema modulima - alkohol i cigarete, psihoaktivne tvari te kockanje i kladenje, a provodi se u suradnji s Policijskom upravom. Seminari (edukacija edukatora) imaju za cilj upoznavanje, motiviranje i educiranje profesora iz problematike ovisnosti radi usvajanja znanja i unaprjeđenja vještina i stručnih kompetencija za provođenje prevencije, a sve u cilju boljeg provođenja Zdravstvenog odgoja-modula iz ovisnosti.

Sekundarna prevencija ogledala se u terapijskom radu Centra na prevenciji i izvanbolničkom liječenju ovisnika o psihoaktivnim drogama, a i dalje je snažna suradnja s klubom liječenih alkoholičara (KLA) „Centar“ Koprivnica.

Klubovi liječenih alkoholičara predstavljaju nastavak i dopunu obaveznog liječenja od alkoholizma započetog u bolnici, po principu održavanja individualne, obiteljske i grupne terapije. Osim redovitih tjednih sastanaka održavaju se i brojne van klupske aktivnosti kao dio rada na promjeni i modifikaciji ponašanja.

Centar za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti koji je s radom počeo 2001. osnovan je kao županijski centar. Predstavlja jednu od osnovnih djelatnosti Zavoda, a tijekom

2017. financiran je iz sredstava HZZO-a i iz sredstava Ministarstva zdravstva preko projekta „Zajedno protiv ovisnosti“.

Rad u Centru odvija se putem savjetovanja, rada na modifikaciji ponašanja, psihodijagnostike, psihijatrijskog tretmana za pojedinca, grupu i obitelj. Također se u Centru prikupljaju i obrađuju podaci o liječenim ovisnicima o psihoaktivnim drogama i stvara Registar ovisnika o psihoaktivnim drogama. Većina pacijenata dolazi u Centar zbog ovisnosti o marihuani i upućena je od Centara za socijalnu skrb.

Od početka rada od 2001. pa do 31. prosinca 2017. u Centru se ukupno liječilo 734 novoregistriranih osoba. Broj pacijenata koji se javljaju na liječenje u Centar se povećavao do 2013. godinu, a od tada je zamijećen blaži pad. Neki od njih se javljaju po prvi puta na liječenje, dok su neki već ranije bili liječeni. Tako je zbog recidiva, koji neminovno prati sve kronične bolesti pa tako i duševne bolesti, ukupno liječeno 1410 osoba.

U 2017. u Centar su se javile 133 osobe. Od toga, 50 osoba je bilo liječeno zbog ovisnosti o drogama, 66 zbog alkohola, a 17 zbog ostalih duševnih bolesti. Ukupan broj dolazaka je bio 857, a svaka osoba je prosječno bila 6 puta u Centru. Članovi obitelji također su potražili savjet u Centru, njih 81. Od 27 osoba koje su se liječile zbog ovisnosti o opijatima/heroinu, 3 ih se u Centar javilo prvi put, ali svi su prije bili liječeni u drugim ustanovama. Od ukupnog broja 24 ih je bilo na supstitucijskoj terapiji.

Od 23 osobe koje su se liječile zbog droga neopijatskog tipa, 19 se primarno javilo na liječenje zbog eksperimentiranja, štetnog uzimanja ili ovisnosti o marihuani, 2 zbog sintetičkih kanabinoida, 1 zbog amfetamina i 1 zbog kokaina.

Tijekom prošle godine uspješno je nastavljeno provođenje dvaju programa vezanih uz problem prekomjernog pijenja alkohola koji su osmišljeni i pilotirani u 2009. godini. Programi su sada dio rutinskog rada Centra te novi model prevencije i liječenja alkoholom uzrokovanih poremećaja.

Ti programi su:

- Savjetovalište za mlade s problemom prekomjernog pijenja alkohola (14-21 godine)
- Savjetovalište za odrasle s problemom prekomjernog pijenja alkohola (21+ godina).

Programi se kao model intersektorske suradnje provode uz suradnju Centra za socijalnu skrb Koprivnica, Prekršajnog suda Koprivnica, Policijske uprave Koprivnica te Općinskog državnog odvjetništva iz Koprivnice. Program Savjetovališta se odvija u skladu sa znanstvenim spoznajama, a po principu kognitivno-bihevioralne terapije. Program traje tri mjeseca, a prošle godine je u programe bilo uključeno ukupno 66 osobe i to 16 mlađih osoba i 50 odraslih.

Cilj 2. Poboljšanje obuhvata osoba tretmanom zbog uporabe sredstava ovisnosti – ciljana vrijednost 170 osoba u tretmanu – zadani cilj nije ostvaren – 133 osoba u tretmanu, ali su sve osobe koje su zatražile pomoć bile adekvatno obrađene.

Ukupan broj usluga Centra u 2017. godini

Usluga	Ukupno
Prvi pregled	115
Kontrolni pregled	252
Intervju	201
Ispunjavanje Pompidou upitnika	50
Individualni savjetovališni tretman	510
Rad na modifikaciji ponašanja	463

Obiteljski savjetovanišni tretman	121
Rad u malim grupama s ovisnikom	0
Prva ambulantna psihijatrijska obrada	33
Ponovni ambulantni psihijatrijski pregled	59
Psihoterapija-površinska	63
Psihoterapija ponašanja	18
Obiteljska psihoterapija	1
Psihološka obrada	0
Pomaganje u rješavanju zdravstvenih potreba ovisnika	9
Konzultacija kod liječnika specijalista – pismena ocjena	292
Savjet ovisniku ili članu obitelji- do 5 minuta	673
Savjet telefontom	881
Ekspertiza	8
Uzimanje urina	220
Interpretacija rezultata testiranja urina na prisutnost droga i njihovih metabolita	371
Izdavanje liječničke potvrde	64
Izveštaji za Centar za socijalnu skrb, Općinsko državno odvjetništvo, Prekršajni sud i Povjereniku Suda za zaštitni nadzor	50
<i>Preventivne aktivnosti</i>	
Predavanje	14
Tribine	3
Edukativni seminar	5
Savjetodavni i edukacijski rad s djelatnicima škola za ŠPP	3
Sudjelovanje u posebnim programima	11
Organizacija i sudjelovanje u trajnoj edukaciji zdravstvenih djelatnika	1
Sudjelovanje u radijskim i TV emisijama	6
Suradnja s medijima	14
Obilježavanje važnijih datuma	5

III.2. Služba za epidemiologiju

Tijekom 2017. godine djelatnici Službe za epidemiologiju provodili su kontinuirano mjere higijensko epidemiološke zaštite s epidemiološkom analizom stanja na području naše županije te po potrebi protuepidemijske mjere sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Glavnina poslova svodila se na:

- evidenciju, prevenciju i suzbijanje zaraznih bolesti,
- antirabičnu zaštitu,
- organiziranje i provođenje kampanjske akcije cijepljenja protiv gripe,

- cijepljenje protiv tetanusa, hepatitisa B, krpelnog meningoencefalitisa, HPV-a, tifusa i dr.,
- cijepljenje splenektomiranih osoba – pneumokoknom i meningokoknom vakcinom te HiB vakcinom,
- zdravstveni nadzor nad nosiocima HbsAg i obrada njihovih obiteljskih kontakata,
- određivanje dinamike cijepljenja protiv hepatitisa B dijaliziranih osoba na osnovu laboratorijski mjerljivog titra antiHBs,
- kontinuiranu suradnju sa sanitarnom inspekcijom te veterinarskom službom po pitanju zoonoza,
- nadziranje provedbe mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije,
- sudjelovanje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama,
- planiranje i raspodjelu obveznih cjepiva ordinacijama na primarnoj razini zdravstvene zaštite u županiji te nadziranje provođenja obveznih imunizacija,
- sudjelovanje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprječavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti,
- davanje uputa osobama koje putuju u inozemstvo (cijepljenje, usmene upute o eventualnim rizicima),
- provođenje zdravstvenog odgoja (individualno, u grupama, u kolektivu) po pitanju pojedinih zaraznih bolesti,
- sudjelovanje u radu Preventivno-zdravstvenog stožera,
- sudjelovanje u radu Savjeta za zdravlje Županije,
- zdravstveni nadzor radnika u proizvodnji i prometu živežnih namirnica,
- zdravstveni nadzor nastavnika, zdravstvenog osoblja i osoblja koje pruža higijenske usluge,
- održavanje tzv. "higijenskog minimuma" za osobe pod zdravstvenim nadzorom,
- pružanje stručnih usluga subjektima u poslovanju s hranom prilikom uspostave i primjene samokontrole po načelima HACCP sustava
- uzorkovanje pitkih, otpadnih i podzemnih voda, te voda iz vodotoka, jezera i bazena,
- uzorkovanje brisova za ocjenu mikrobiološke čistoće objekata,
- uzorkovanje gotove hrane,
- uzimanje humanog materijala za daljnju mikrobiološku obradu

1.3.2017. godine otvoreno je Savjetovalište za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i debljine u kojoj radi liječnica specijalist epidemiologije i vanjska suradnica – nutricionist.

**Prikaz kretanja zaraznih bolesti na području
Koprivničko-križevačke županije od 2007. do 2017. godine**

DIJAGNOZA	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Aktivna tuberkuloza	29/2	29/1	17	25/1	30/1	9	15/2	11/1	13	8	7
Bakterijski meningitis	4	2	3	1	5/1	-	2	4/1	2	1	1
Bakterijska sepsa	-	1	1	25	27	26	52/1	30	18	5/1	3
Botulizam	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Crvenka/Kongenitalna rubeolarna embriopatija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Difterija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dizenterija	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Dječja paraliza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ehinokokoza	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Enterokolitis	32	89	111	108	168	144	206	228	229	106	191
Enteroviroze	3	5	1	2	-	-	2	9	2	1	1
Erizipel	29	30	24	50	63	60	41	53	26	11	18
Erlihioza	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Gripa	3346	1265	1921/ 1689	60	2155/1	2205	2207	813	3085	706	2668
Helmintoze	18	10	-	1	5	3	14	15	29	17	19
Hemoragijska groznica s bubrežnim sindromom	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	9
Herpes zoster	59	62	55	54	63	47	73	91	72	44	47
Hripavac	2	3/1	-	1	7	5	8	1	3	3	2
Infekcijska mononukleoza	7	5	1	16	21	18	13	13	12	9	6
Kampilobakterioza	-	-	-	-	-	15	32	110	72	46	82
Kapavac	-	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-
Klamidijaza i SPB	4	9	5	8	3	22	36	39	36	34	35
Krpeljni meningoencefalitis	6	7	5	6	2	9	19	6	3	-	4
Lamblijaza	-	-	7	6	6	9	11	9	7	2	2
Legionarska bolest	-	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-
Leptospiroza	2	-	-	7/1	8	-	-	7	1	-	3
Lyme-borelijoza	11	28	13	26	15	24	23	21	13	8	13
Meningokokni meningitis/sepsa	-	-	1	2/1	7	1	2	1	2	2	1
Ospice	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Ornitoza-Psitakoza	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Q-groznica	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Salmoneloza	118	120	140/1	78	86	88/1	71	99	72	69	88
Sifilis	1	1	-	-	3	-	1	-	1	-	-
Sindrom stečenog nedostatka imuniteta (AIDS)	-	-	-	-	-	1/1	-	-	-	-	-
Streptokokna upala grla	357	247	117	125	170	136	182	326	328	374	196
Svrab	9	7	11	3	4	2	9	51	48	13	46
Šarlah	74	135	103	70	70	74	41	59	28	63	48
Tetanus	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Toksoplazmoza	1	1	-	-	1	-	2	1	-	1	-
Trihinelozna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trovanje hranom	10	4	-	3	-	-	4	1	1	-	-
Tularemija	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Upala pluća	13	13	27	60	73	45	53	127	134	51	73
Ušljivost glave/tijela	4	13	7	10	6	8	4	5	5	32	13
Virusna žutica A	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Virusna žutica B	-	-	4	4	1	2	1	3	3	2	-
Virusna žutica C	2	1	2	2	2	3	1	2	4	2	-
Virusni meningitis	2	1	4	6	3	4	6	5	6	-	1
Vodne kozice	812	447	473	354	905	661	480	1369	603	566	830
Zarazna upala mozga	-	-	3	2	4	4	1	4	2	-	-
Zaušnjaci	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Nosilaštvo HBsAg	2	3	-	3	2	2	2	6	2	-	-
Nosilaštvo HCV	-	6	-	4	5	2	3	1	2	-	3

protutijela Nosilaštvo HIV	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
protutijela Nosilaštvo salmonelle	44	6	20	27	54	31	20	28	28	20	31
UKUPNO	5005/2	2553/2	4767/1	1153/3	3974/3	3669/2	3637/3	3551/2	4900	2217/1	4470

Iz tablice možemo vidjeti trendove kretanja pojedinih zaraznih bolesti na području naše Županije na osnovu pristiglih obveznih "Prijava oboljenja-smrti od zarazne bolesti" koju je dužan ispuniti svaki liječnik koji otkrije bolest. Sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti različite epidemiološke mjere prema pojedincu, kontaktima i zajednici poduzimaju se odmah po prijavi oboljenja od zarazne bolesti od strane najbližeg epidemiološkog tima, a u suradnji sa stručnjacima iz drugih zdravstvenih područja, veterinarskom službom i inspekcijским službama.

Kao što je vidljivo iz priloženih podataka broj novooboljelih od **aktivne tuberkuloze** i u 2017. godini bio je ispod 10/100000. Tuberkulozu svakako treba promatrati kroz višegodišnje razdoblje i zaključivati na temelju trendova koji će pokazati pravo stanje i nadamo se kontinuirano postepeno smanjenje broja oboljelih od tuberkuloze. Obolijevanje od bolesti koje su obuhvaćene obveznim programom cijepljenja u odnosu na razdoblje prije uvođenja istoga, uvelike je smanjeno, odnosno neke od bolesti više ne bilježimo u našoj županiji. Prije svega tu se misli na **tetanus, zaušnjake i hripavac te dječju paralizu, ospice, rubeolu i difteriju** što govori u prilog vrlo visokog postotka procijepljenosti naše populacije. Od dječjih bolesti još uvijek su najzastupljenije vodene kozice protiv kojih se djeca ne cijepi.

Razlog većeg broja registriranih od **kampilobakterioze** u odnosu na prethodne godine je učestalija laboratorijska potvrda klinički sumnjivih slučajeva i posljedično prijava oboljelih.

Broj oboljelih od **gripe** je bio znatno veći nego prethodne godine. Od ostalih bolesti vrijedno je spomenuti veći broj registriranih slučajeva od **enterokolitisa** nego prethodne godine. Kretanje ostalih zaraznih bolesti tijekom 2017. godine ne pokazuje značajnije oscilacije u promatranom periodu.

Epidemiološke usluge u 2017. godini

<i>Usluge</i>	<i>Koprivnica</i>	<i>Križevci</i>	<i>Đurđevac</i>	<i>KKŽ</i>
Prijava zarazne bolesti	133	20	24	177
Upis prijave zarazne bolesti	787	655	368	1810
Epidemiološka anketa	700	605	239	1544
Epidemiološki izvid u kući	197	8	66	271
Epidemiološki izvid u kolektivu	10	-	1	11
Obrada kontakta	399	279	74	752
Nadzor kontakta	399	279	74	752
Epidemiološki pregled	2045	2478	550	5073
Nadzor nad oboljelim i kliconošom	355	687	38	1080
Izrada izvještaja	794	188	60	1042
Cijepljenje protiv meningokoka	15	-	6	21
Cijepljenje protiv tetanusa	14	2	4	20
Cijepljenje protiv KME	280	51	79	410
Cijepljenje protiv hepatitisa B	101	31	7	139
Cijepljenje protiv bjesnoće	73	31	12	123
Cijepljenje protiv gripe	1722	1218	88	3028
Cijepljenje protiv pneumokoka	105	36	44	185
Cijepljenje hemofilusa influence B	2	4	4	10
Cijepljenje protiv žute groznice	9	-	-	9
Cijepljenje protiv HPV-a	23	-	6	29

Nadzor nad deratizacijom	13	3	4	20
Zdravstveni pregled osoba pod zdravstvenim nadzorom	7752	2485	1970	12207
Higijenski minimum	711	132	232	1075
Uzorkovanje vode	-	164	322	486
Uzorkovanje hrane	-	116	100	216
Uzimanje briseva mikrobiološke čistoće	-	1149	1350	2499
Određivanje slobodnog rezidualnog klora u vodi za piće	-	152	203	355
Uzorkovanje humane mikrobiologije	-	8775	3714	12489
Implementacija HACCP-a	9	-	-	9
Revizija i monitoring HACCP-a	35	-	-	35
Edukacija zaposlenika HACCP	164	-	-	164
Monitoring komaraca	-	-	-	-
Broj savjetovanja u Savjetovalištu za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i debljine	80	-	-	80
Broj analiza tjelesne mase u Savjetovalištu za prevenciju prekomjerne tjelesne težine i debljine	167	-	-	167

Nadzor nad provođenjem preventivne systemske deratizacije, što je inače zakonska obaveza zavoda, provodio se u općinama i gradovima s kojima imamo definirani ugovorni odnos.

Sustavni monitoring vode za piće iz javnih vodoopskrbnih objekata provodio se sukladno Planu i programu uzorkovanja sa 100% obuhvatom, ali na teret Zavoda.

Zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom bilo je *više za 33*, a higijenskog minimuma za *67 manje* nego 2016. godine, uzorkovanja vode je bilo *više za 16*, a briseva mikrobiološke čistoće i hrane *manje za 380* odnosno *148* u odnosu na prošlu godinu.

U **antirabičnoj stanici** pregledana je 121 osoba, a 32 ih je tretirano zbog ugriza ili rizičnog kontakta s dokazano bijesnom životinjom, sumnjivom na bjesnoću, uginulom ili odlutalom životinjom. Tretirani su zbog rizičnog kontakta s: psom-22, mačkom-4 štakorom-3 i jedna osoba zbog kontakta s mišem, vjevericom i zaklanom kokoši od strane divlje životinje.

Cilj 1. Smanjiti obolijevanje od tuberkuloze pravovremenom epidemiološkom obradom kontakata oboljelih – zadani cilj je bio 10/100000 - zadani cilj je ostvaren. Broj novooboljelih od tuberkuloze u 2017. bio je 7.

Cilj 2. Sprječavanje obolijevanja zdravstvenih radnika od hepatitisa B i ugrizanih osoba od bjesnoće preventivnim cijepljenjem zdravstvenih radnika protiv hepatitisa B i postekspozicijskom intervencijom te preekspozicijskim i pravovremenim postekspozicijskim cijepljenjem protiv bjesnoće i primjenom antirabičnog imunoglobulina ugrizanim osobama, a prema epidemiološkoj indikaciji. Održati postojeće stanje s 0 oboljelih - zadani cilj je ostvaren. Nije bilo oboljelih zdravstvenih radnika od hepatitisa B i ugrizanih osoba od bjesnoće.

III.3. Služba za školsku medicinu

Program specifičnih i preventivnih mjera zdravstvene zaštite za djecu i mladež školske dobi te redovite sveučilištarce određen je na nacionalnom nivou.

Zdravstvena zaštita školske djece i mladeži teži osiguranju nesmetanog rasta i razvoja te tjelesnog i psihičkog sazrijevanja mladih.

Ciljevi zdravstvene zaštite školske djece:

- rano uočavanje i prepoznavanje poremećaja i bolesti,
- sprječavanje nastanka društveno neprihvatljivog ponašanja i ovisnosti,
- usvajanje stavova i navika zdravijeg načina življenja,
- razvijanje odgovornosti za osobno zdravlje,
- zaštita duševnog zdravlja osobito vezano uz probleme učenja i prilagodbe na školu.

Tijekom 2017. godine Služba za školsku medicinu skrbila je na području Županije za 13.971 učenika, što je za 613 učenika manje nego u prethodnoj školskoj godini, od toga u osnovnim školama 8895 učenika, srednjim školama 3995 učenika i 468 studenata.

Ostvareni program u 2017. godini:

I CIJEPLJENJA

I razred 2017./2018.	MO-PA-RU POLIO	1064 (97,7%) 1034 (96,3%)
VI razred 2016./2017.	HEPATITIS B (3. doza)	1074 (97,2%)
VI razred 2017./2018.	HEPATITIS B (2. doza)	1063 (93,0%)
VIII razred 2016./2017.	HPV – I doza	150 (13,5%)
2016./2017.	HPV- II doza	108 (9,8%)
2016./2017.	HPV – III doza	40 (3,6%)
VIII razred 2017./2018.	ANA DI-TE-POLIO HPV – I doza	1030 (97,9%) 201 (19,1%)
I razred SŠ 2016./2017.	HPV – I doza	40 (3,9%)
	HPV – II doza	36 (3,6%)
	HPV – III doza	28 (2,8%)
I razred SŠ 2017./2018.	ANA DI-TE-POLIO provjeren cjepni status cijepljeno	1083 (99,7%) 30 (2,8%)
UKUPNO		5898

Cilj 1. Povećanje udjela cijepljenih školaraca obveznim cjepivima – ciljana vrijednost 98,1% - cilj nije ostvaren na razini cijele službe, no u ambulantama u Koprivnici i Đurđevcu taj cilj je i premašen. Cijepljenje protiv HPV infekcije je neobavezno pa obuhvat ovisi o odluci roditelja. Nadoknada cijepjenja na području Križevaca je u tijeku tako da očekujemo ukupno još bolju procijepljenost obveznim cjepivima. Razlog neispunjenja zadanog cilja na križevačkom području su različita bolesna stanja učenika u vrijeme primjene cjepiva. Epidemiološki gledano za sva obavezna cjepiva postignut je minimalni traženi postotak procijepljenih od 90%, a za morbile od 95% što garantira kolektivnu imunost u populaciji od navedenih bolesti.

II SISTEMATSKI PREGLEDI

Upis u I razred	1223 (100%)
V razred	459 (42,5%)
VIII razred	1362 (100%)
I razred srednje	0 (0)
UKUPNO	3044 učenika

Cilj 2. Povećanje udjela obavljenih sistematskih pregleda prije upisa u I. razred (100%), u 5.(50%) i 8.(95%) razredu osnovne škole (OŠ), I. razredu srednje škole (SS-15%) i 1. godini studija(GS-0%)- zadani cilj je ostvareni u učenika I i VIII razreda osnovnih škola, nije u V razredu OŠ, a u I razredu srednje škole sistematski pregledi nisu obavljani, Osnovni razlog za neobavljanje dijela programa je u stalnoj fluktuaciji i nedostatku medicinskog kadra u Službi.

III KONTROLNI PREGLEDI

Upis u I razred	353
V razred	11
VIII razred	8
I razred srednje	29
UKUPNO	401 učenik

IV SCREENINZI

III razred - vid, vid na boje	655 (58,8%)
VI razred – pregled kralježnice i stopala	623 (54,1%)
UKUPNO	1278 učenika

Cilj 3. Povećanje udjela obavljenih probira u 3. i 6. razredu osnovne škole – ciljana vrijednost 70% odnosno 50%. Zadani cilj je ostvaren u 6. razredu OŠ, dok je u 3. ispod planirane vrijednosti, a razlog je već istaknuti nedostatak adekvatnog medicinskog kadra u Službi.

V NAMJENSKI PREGLEDI

	Osnovne škole	Srednje škole	Studenti
Zdravstveno-tjelesna kultura i sport	759	707	4
Pregled prije cijepljenja	7583	1164	135
Ostalo	1053	132	4
UKUPNO	9395 učenika	2003 učenika	143 studenta

VI RAD U SAVJETOVALIŠTU

Tijekom 2017. u savjetovalištu je bilo ukupno 1705 posjeta, od toga 1264 u vezi problematike učenika osnovnih škola, 434 iz srednjih škola i 7 studenata. Najčešći problemi zbog kojih su nam se obraćali pacijenti su bili problemi u učenju, problemi vezani za kronične bolesti i reproduktivno zdravlje te za mentalno zdravlje i rizična ponašanja.

VII ZDRAVSTVENI ODGOJ

Zdravstveni odgoj se provodio uglavnom u obliku predavanja. Predavanjima je bilo obuhvaćeno 2067 učenika. Teme predavanja su bile različite: zdrava prehrana, pubertet i higijena, prevencija ovisnosti, profesionalna orijentacija, spolno prenosive bolesti i zaštita reproduktivnog zdravlja, vježbe za kralježnicu i stopala, sprječavanje zaraznih bolesti, komunikacijske vještine i sprječavanje nasilja.

Cilj 4. Povećanje udjela školaraca obuhvaćenih zdravstvenim odgojem - ciljana vrijednost 40% - cilj nije ostvaren. U osnovnim školama zdravstvenim odgojem je bilo obuhvaćeno 23,4% učenika.

VIII RAD U POVJERENSTVIMA

Povjerenstvo za upis u I razred osnovne škole pregledalo je 1223 djece, od toga je 1101 dijete upisano, a 122 je odgođeno. Povjerenstvo je za primjereni oblik školovanja pregledalo 247 učenika.

IX SAVJETOVALIŠTE ZA REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE ADOLESCENATA

Savjetovanište je počelo s radom 01.03.2015. i radi svake srijede od 16 do 18 sati. U Savjetovaništu rade liječnici specijalisti školske medicine i specijalist ginekologije. Tijekom 2017. godine u Savjetovaništu je obavljeno 211 pregleda i 232 savjetovanja od strane liječnika školske medicine te 13 pregleda i 34 savjetovanja od strane ginekologa. Tijekom 2017. nije zabilježena niti jedna trudnoća u adolescentica.

Zdravstveni problemi i zahtjevi zbog kojih su se pacijenti najčešće javljali u Savjetovaništu bili su:

- informacije u vezi cijepljenja protiv HPV infekcije,
- cijepljenje protiv HPV infekcije - u toku 2017. godine 198 osoba je cijepljeno protiv HPV infekcije u Savjetovaništu,
- poremećaj menstrualnog ciklusa,
- savjet u vezi kontracepcije,
- sumnja na trudnoću,
- ostali simptomi vezani za infekcije genitalno-urinarnog sustava.

III.4. Služba za mikrobiologiju

Služba za mikrobiologiju od 13.11.2006. obavlja svoju djelatnost u sklopu centralnog laboratorija Opće bolnice u Koprivnici.

Služba kontinuirano obavlja analize vezane za:

- ❖ humanu mikrobiologiju tj. bolesnika iz primarne (ambulante) ili sekundarne (bolnica) razine zdravstvene zaštite
- ❖ kontrolu sterilizacije,
- ❖ utvrđivanje kliconoštva kod klinički zdravih osoba,
- ❖ skrining na okultno krvarenje u stolici za rano otkrivanje raka debelog crijeva.

Služba za mikrobiologiju tijekom 2017. godine obradila je ukupno 56098 uzoraka, što je za 1351 više nego prethodne godine, od toga 43326 vezanih za kliničku i 9643 za javnozdravstvenu mikrobiologiju.

- ❖ *U svrhu humane mikrobiologije analizirani su različiti bolesnički uzorci s obzirom na zahvaćenost pojedinih organskih sustava.*

U dijagnostici **crijevnih zaraznih bolesti** učinjeno je 10550 pretraga na različite bakterijske, virusne i parazitarne uzročnike od čega je u 712 (6,7%) pretraga izolirani uzročnik. Najčešći bakterijski uzročnik crijevnih bolesti bila je Salmonella spp. u 9,5% pretraga, a serotipizacijom je nađena Salmonella enteritidis u 75,3% od ukupno izoliranih. Od virusnih uzročnika najučestaliji su Rota virusi u 14,0 % pretraga, dok su paraziti nađeni u svega 0,6 %

pretraga. Pretragom stolice na *Clostridium difficile* na GDH i toxin A/B utvrđeno je 25% pozitivnih nalaza u 672 ispitanih uzoraka.

U dijagnostici **upale mokraćno-spolnih putova** obrađivano je 17697 uzoraka mokraće na različite bakterijske uzročnike. Najčešći uzročnik upale mokraćnih putova bila je *Escherichia coli* u 54,6% uzoraka. U ciljanim pregledima obrađeno je 1361 obrisaka vrata maternice i mokraćne cijevi na *Mycoplasma hominis* i *Ureaplasma urealyticum* i nađeno je 16,2 % pozitivnih nalaza, od čega se u 69,1% radilo o *Ureaplasma urealyticum*. *Chlamidiae trachomatis* bila je nađena u 3,5% pretraga od ukupno 1163 urogenitalnih uzoraka i 39 obrisaka oka, dok je *Trichomonas vaginalis* tražen u 153 uzoraka i niti jedan uzorak nije bio pozitivan.

Dijagnostika **respiratornih infekcija** odnosila se na mikrobiološku obradu 3963 obrisaka ždrijela, nosa i uha od čega je 309 bilo obrisaka ždrijela sa 18,3% pozitivnih nalaza i 944 obrisaka nosa i uha s 1,0% pozitivnih nalaza (*Streptococcus beta haemoliticus* grupe A).

Zbog problema vezanih uz rezistenciju (otpornost) na antibiotike, tražen je *Staphylococcus aureus* – *MRSA* u 727 uzoraka s pozitivnim nalazom u 3,4% uzoraka.

Na zahtjev Povjerenstva za bolničke infekcije Opće bolnice Koprivnica tijekom 2017. provodio se skrining multirezistentnog *Acinetobacter baumannii* – obrađeno je 52 uzoraka (7 pozitivnih) te je analizirano 265 uzorka obriska rektuma na *Klebsiella pneumoniae* karbapanem rezistentnu (KPC) – svi uzorci su bio negativni.

Prema programu praćenja kolonizacije trudnica *Streptokokom* iz grupe B pregledano je 602 obrisaka od čega je 112 (18,6%) bilo pozitivno.

U svrhu dijagnostike **infekcije središnjeg živčanog sustava** pregledan je 54 uzorak likvora i nađeno je 11 pozitivnih uzoraka (*Pseudomonas aeruginosa*, *Streptococcus* iz grupe B, *Acinetobacter baumannii*, koagulaza negativni *Stafilokok* i *E. coli*).

U svrhu **dijagnostike sepse** obrađeno je 1958 uzoraka hemokultura od kojih je 11,4% bilo pozitivno. Na vodećem mjestu kao uzročnik sepse s udjelom od 22,7% nalazila se *Escherichia coli*.

Gljivična oboljenja kože bila su mikrobiološki obrađivana u 322 uzoraka, od toga 29,1% uzoraka bila su pozitivna s najvećim udjelom od 27,2%. *Trichophyton spp.*

Obrađeno je ukupno 502 uzoraka biopsije želučane sluznice i 2720 pretraga stolice za dijagnostiku ***Helicobacter pylori*** i utvrđeno je 8,8% odnosno 24,4% pozitivnih nalaza.

Također se radi i serološka dijagnostika toxoplazmose, antistafilokokni test – ASTO, Waaler Rose. Od 2012. uvedena je i dijagnostika Noro virusa metodom dokazivanja antigena u stolici.

Na osnovu mikrobiološki obrađivanih uzoraka po pitanju zaraznih bolesti najčešće se tražila potvrda uzročnika kod upala mokraćnih putova, smetnji od strane probavnog sustava te respiratornih infekcija (bolesti dišnog sustava).

U 2017. godini Služba za mikrobiologiju obradila je ukupno **43326** različitih **bolesničkih uzoraka** od čega 33549 čine uzorci ambulantnih bolesnika i 9777 uzorci dostavljeni iz Opće

bolnice u Koprivnici. U odnosu na 2016. godinu broj humanih uzoraka se povećao za 2078 uzorak, od toga ambulantnih za 618, a bolničkih za 1460 uzoraka.

❖ **Kontrola sterilizacije** obavljena je **211 puta** (suha i parna), 19 puta manje nego prethodne godine, a neispravan nalaz zabilježen je u 3 slučaja.

❖ **Za utvrđivanje kliconoštva pregledano je ukupno 9643 uzoraka stolice, za 29 uzoraka manje nego prethodne godine.**

Od ukupno pregledanih stolica na salmonele, shigele, parazite i E. coli sukladno Pravilniku o zdravstvenom pregledu osoba pod zdravstvenim nadzorom u 14 uzoraka je nađeno kliconoštvo salmonele, a u 5 su nađeni paraziti.

U Zavodu za javno zdravstvo obavlja se i nadzor nad putnicima povratnicima iz zemalja u kojima još uvijek vladaju karantenske bolesti ili neke nove bolesti s potencijalnim epidemijom ili pandemijskim potencijalom. Najčešće se radi o nadzoru pri sumnji na malariju i koleru, u tu svrhu pregledano je bilo 4 uzoraka i svi su bili negativni.

❖ **U svrhu provođenja Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka debelog crijeva pregledana su 3129 uzorka stolice na okultno krvarenje od kojih su 75 bila pozitivna.**

Cilj 1. Povećanje kvalitete laboratorija prema normi HRN EN ISO 15189 – zadani cilj je ostvaren s udjelom od 98%. S obzirom da navedena norma još uvijek nije uvjet za kvalitetno obavljanje analiza u laboratoriju nije se pristupilo postupku akreditacije. U međuvremenu je izašlo novo izdanje Norme 15189 s novo definiranim zahtjevima s kojima se moramo uskladiti.

III. 5. Služba za zdravstvenu ekologiju

Tijekom 2017. godine djelatnici Službe za zdravstvenu ekologiju obavljali su ispitivanja fizikalno-kemijskih, kemijskih i mikrobioloških pokazatelja zdravstvene ispravnosti i kakvoće vode za ljudsku potrošnju, otpadnih voda prema vodopravnim dozvolama, vodotoka, bazena i podzemnih voda uzorkovanjem iz piezometara, te zdravstvene ispravnosti namirnica i predmeta opće uporabe. U sklopu kontrole mikrobiološke čistoće objekata obavljano je uzorkovanje i analiza gotove hrane i obrisaka ruku zaposlenika, radnih površina, pribora i uređaja.

Unutar Službe za zdravstvenu ekologiju ispitani broj pojedinih vrsta uzoraka u 2017. godini je slijedeći:

ANALIZIRANO Naziv uzorka	UKUPNO UZORAKA Broj uzoraka	KEMIJSKI		MIKROBIOLOŠKI	
		Broj uzoraka	Neispravno (%)	Broj uzoraka	Neispravno (%)
Voda za ljudsku potrošnju	1300	1154		1260	
Javni vodovod nakon prerade	704	655	1,7	698	2,7
Javni vodoopskrbni objekti	245	214	17,8	229	31,0
Javni vodovod sirova voda	11	11	9,1	11	9,1
Individualna opskrba (zdenci)	82	62	43,6	81	71,6
Piezometar	17	17	-	-	-
Ostalo	241	195	-	241	-
Otpadne vode	178	178	11,2	-	-
Vodotoci	12	12	-	-	-

<i>Bazeni</i>	299	291	7,2	289	4,8
<i>Jezera</i>	25	16	-	25	-
<i>Ostalo (tehnološka voda, povratna voda,...)</i>	4	4			
<i>Zdravstvena ispravnost namirnica</i>	550	143	0	422	1,2
<i>Predmeti opće uporabe</i>	104	91	0	27	0
<i>Brisevi</i>	6.400	-	-	6.400	3,8
<i>Gotova hrana</i>	644	-	-	644	5,0
<i>Ukupno analiziranih uzoraka</i>	<i>9.516</i>	<i>1.889</i>		<i>9.067</i>	

- Uzorkovanja **vode za ljudsku potrošnju** obavljena su u skladu s Planom i programom monitoringa za našu Županiju te u javnim objektima koji su dužni kontrolirati vodu iz vodoopskrbnog objekta u skladu s HACCP planom ili Pravilnicima. Broj uzoraka vode u 2017. godini *povećan je za 378* u odnosu na prethodnu godinu. Najveći udio **kemijski** neispravnih uzoraka voda je u kategoriji individualne vodoopskrbe-privatni zdenci (43,6%), zatim slijede javni vodoopskrbni objekti (17,8%) te javni vodovod-sirova voda (9,1%). 1,7% uzoraka iz gradskih vodovoda bilo je kemijski neispravno. Najveći udio **mikrobiološki** neispravnih uzoraka je također u privatnim zdencima (71,6%), zatim slijede javni vodoopskrbni objekti (31,0%). U kategoriji gradskih vodovoda, uključujući i Atest, mikrobiološki je neispravno oko 2,7% uzoraka.
- Ispitivanja **otpadnih voda** obavljeno je u 33 uzoraka više nego prethodne godine, od ukupno ispitanih 178 uzoraka 11,2% je bilo kemijski neispravno.
- Ispitivanje **bazenskih voda** obavljeno je u 13 uzorka više nego prethodne godine. Od ukupnog broje analiziranih uzoraka 7,2% je bilo kemijski i 4,8% mikrobiološki neispravno.
- Ispitivanja u **vodotocima** obavljana su u sklopu redovne kontrole (uz odlagalište otpada). Broj uzoraka vodotoka manji je za 6 uzorka u usporedbi s prošlom godinom. Ispitivanja vode u **jezerima** obavljena su u istom obimu kao i prošle godine. Vodotoci i jezera na području Županije u 2017. kemijski i mikrobiološki zadovoljavaju uvjete propisane Uredbom o kakvoći voda za kupanje odnosno Standardima za ocjenu kakvoće vode.

U 2017. godini ispitani broj uzoraka voda je za 331 uzorak veći u usporedbi s 2016. godinom.

- Što se tiče ispitivanja zdravstvene ispravnosti **namirnica** broj uzoraka je za 119 uzorak manji od prošle godine. Nije utvrđen niti jedan **kemijski** neispravan uzorak, dok je **mikrobiološka** neispravnost utvrđena u 1,2% uzoraka.
- Broj ispitanih uzoraka **predmeta opće uporabe** za 11 uzoraka je veći od prošle godine, a svi uzorci su **kemijski** i **mikrobiološki** bili ispravni.
- S ciljem kontrole mikrobiološke čistoće objekata u 2017. godini analizirano je 6400 različitih **obrisaka** što je za 128 uzorka više nego prošle godine. Obrisci su uzimani s površina postrojenja, opreme, uređaja, pribora, prijevoznih sredstava te ruku osoba koje u toku proizvodnje i prometa dolaze u dodir s namirnicama i predmetima opće uporabe. Od ukupnog broja analiziranih uzoraka nezadovoljavajuće mikrobiološke čistoće bilo je 3,8%, najčešće zbog enterobakterija i povećanog ukupnog broja mikroorganizama.
- U objektima koji pripremaju **hranu** mikrobiološki je analizirano 644 uzoraka gotove hrane što je za 93 uzorka manje nego prošle godine. Od svih ispitanih uzoraka 5% uzoraka bilo je

neispravno, a najčešći uzrok je kontaminacija enterobakterijama i povećani ukupni broj mikroorganizama.

Tijekom 2017. proveden je analiza namirnica na prisutnost žive u sklopu monitoringa CPS Molve nakon čega je izrađeno sumarno izvješće prema kojem nema znatnih zagađenja uzrokovanih djelovanjem CPS-a.

U 2017. godini ukupni broj analiziranih uzoraka je bio za 331 uzorka veći u usporedbi s prošlom godinom.

Cilj 1. Povećanje kvalitete rada laboratorija prema Normi HRN EN ISO/IEC 17025 – ciljana vrijednost 16 akreditiranih metoda – zadani cilj nije ostvaren. Ostali smo na 14 akreditiranih metoda od toga 12 za sve vrste voda: pH, elektrovodljivost, mutnoću, anioni, kationi, ukupni broj aerobnih bakterija na 22°C i 37°C, E. coli i ukupni koliformi metodom membranske filtracije, E. coli i ukupni koliformi Colilert metodom i enterokoki, Pseudomonas aeruginosa u vodi za kupanje; slobodni i ukupni klor u vodi za ljudsku potrošnju, vodi za kupanje i otpadnoj vodi; kemijska potrošnja kisika u otpadnoj vodi, površinskoj i podzemnoj vodi; i 2 u hrani: Salmonella spp i Listeria monocytogenes u hrani i hrani za životinje.

Razlog je bio nepostojanje zahtjeva za ispitivanje pokazatelja koje smo planirali akreditirati, a još uvijek se za ovlaštenje priznaju validirane metode s MLU.

Zbog izmjena normi kod dviju mikrobioloških metoda u hrani akreditiranih prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 dana 05.12.2017. godine proveden je redoviti nadzor od strane Hrvatske akreditacijske agencije u području Ispitivanja voda, hrane i hrane za životinje pri čemu nije evidentirana nijedna nesukladnost. Slijedeći nadzor očekuje se za 18 mjeseci.

Cilj 2. Proširenje i recertifikacija ovlaštenja laboratorija za ispitivanje otpadnih, površinskih i podzemnih voda od strane Ministarstva zaštite okoliša i energetike – cilj je ostvaren. 28.04.2017. dobiveno je novo Rješenje o ispunjenju posebnih uvjeta za obavljanje djelatnosti uzimanja uzoraka i ispitivanje voda za 33 ciljana pokazatelja (površinske, podzemne i otpadne vode) od strane Ministarstva zaštite okoliša i energetike na period od 10 godina

Cilj 3. Proširenje ovlaštenja laboratorija za provedbu monitoringa vode za ljudsku potrošnju od strane Ministarstva zdravstva – cilj je ostvaren. 23.10.2017. dobiveno je od strane Ministarstva zdravstva Rješenje o ovlaštenju laboratorija za obavljanje analiza u svrhu provođenja monitoringa i drugih službenih kontrola vode za ljudsku potrošnju te ispitivanja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u građevinama prije izdavanja dozvole (atest) za dodatne pokazatelje za koje su provedene MLU i validacije metoda, ukupno 28 pokazatelja.

U ožujku 2017. uspješno su provedena MLU ispitivanja pokazatelja mikrobiologije hrane (Clostridium spp., Clostridium perfringens, ukupne aerobne mezofilne bakterije, koliformne bakterije, Escherichia coli, Enterobacteriaceae, kvasaca i plijesni) na osnovu kojih je 27.04.2017. zatraženo proširenje područja ovlaštenja laboratorija za službenu kontrolu od strane Ministarstva poljoprivrede. Do današnjeg dana Rješenje nije dostavljeno.